

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور

۳۲. اعتبارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

کد موضوعی: ۲۷۰

شماره مسلسل: ۱۴۶۹۳

بهمن ماه ۱۳۹۴

معاونت پژوهش‌های اجتماعی - فرهنگی

دفتر: مطالعات فرهنگی

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۲.....	مقدمه
۲.....	۱. نگاه کلی
۴.....	۲. اعتبارات وزارتخانه
۱۱.....	۳. اعتبارات وزارتخانه براساس برنامه
۱۵.....	جمع بندی و پیشنهاد
۱۵.....	منابع و مآخذ



بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور ۳۲. اعتبارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

چکیده

- اعتبارات پیش‌بینی شده برای مجموعه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و زیرمجموعه‌های آن در لایحه سال ۱۳۹۵ معادل ۱۰,۱۲۵,۳۹۷ میلیون ریال است و نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ رشد ۳۱ درصدی را نشان می‌دهد.
- در ردیف‌های متفرقه اعتباراتی معادل ۳۳۸,۹۱۰ میلیون ریال (برابر با ۳۳ میلیارد و ۸۹۱ میلیون تومان) به نام وزارتخانه یا مرتبط با وظایف این وزارتخانه در نظر گرفته شده است.
- سهم وزارت از اعتبارات مربوط به «امور فرهنگ، تربیت‌بدنی و گردشگری» ۱۱/۶ درصد است.
- ۹۱ درصد از اعتبارات وزارتخانه مربوط به «امور فرهنگ، تربیت‌بدنی و گردشگری» است که از فصول دین مذهب (۴/۷ درصد)، فرهنگ و هنر (۳۶/۱ درصد)، فصل رسانه (۴ درصد) و فصل تحقیق و توسعه در امور فرهنگ، تربیت‌بدنی و گردشگری (۱۱/۶ درصد) مربوط به این امور سهم دارد. مابقی اعتبارات وزارتخانه از سه فصل خارج از «امور فرهنگ، تربیت‌بدنی و گردشگری» است که شامل: فصل آموزش فنی‌و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی و فصل تحقیق و توسعه در امور آموزش و پژوهش (مربوط به امور آموزش و پژوهش) و فصل بیمه‌های اجتماعی (از امور رفاه اجتماعی) می‌باشد.
- اعتبارات هزینه‌ای وزارتخانه در لایحه نسبت به سال قبل دارای رشدی ۳۰/۵ درصدی است و اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیز حدود ۳۵ درصد افزایش داشته است.
- برای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی درآمد عمومی معادل ۶ میلیارد و ۶۹۰ میلیون تومان پیش‌بینی شده که رشد ۸ درصدی را نسبت به سال گذشته نشان می‌دهد.
- در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵، ستاد عالی کانون‌های فرهنگی و هنری مساجد و بنیاد بین‌المللی فرهنگی و هنری امام رضا (ع) از ذیل زیرمجموعه‌های وزارتخانه حذف و اعتبارات آنها در ردیف (۱) این جدول تجمیع گردید.
- در میان برنامه‌های ذیل وزارتخانه بالاترین میزان رشد اعتبارات به ترتیب مربوط به «برنامه توسعه دولت الکترونیک»، «برنامه حمایت و ارتقای مطبوعات» و «برنامه حمایت و گسترش هنرهای نمایشی» است که به ترتیب ۴۷۶، ۸۶ و ۸۲ درصد نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ رشد داشته‌اند.
- «برنامه حمایت از توسعه و الگوسازی مد و لباس اسلامی - ایرانی» و «برنامه ارتقای دانش و

فناوری‌های نوین صنعت سینمای کشور» در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ به‌عنوان برنامه‌های جدید در ذیل وزارتخانه قرار گرفته‌اند.

- «برنامه حمایت از توسعه علوم و فناوری‌های نوین»، «برنامه ساختمان و تجهیزات» از ذیل برنامه‌های وزارتخانه حذف شدند. به‌نظر می‌رسد اعتبار «برنامه حمایت از توسعه علوم و فناوری‌های نوین» به ذیل «برنامه توسعه دولت الکترونیک» رفته و در آنجا تجمیع شده است. به همین شکل «برنامه ساختمان و تجهیزات» نیز ذیل «برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات» تجمیع شده است.

مقدمه

یکی از مهمترین و اصلی‌ترین دستگاه‌ها در عرصه فرهنگ، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است که نقش مهمی در عرصه فرهنگ و هنر دارد و براساس قانون اهداف و وظایف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که در سال ۱۳۶۶ توسط مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید بخش قابل توجهی از وظایف و تکالیف این عرصه را برعهده دارد. برای انجام این وظایف هرساله اعتباراتی در لوایح بودجه در نظر گرفته شده و به این وزارتخانه اختصاص می‌یابد که در غالب سنوات دربردارنده تغییراتی است. توجه به آنها در شناخت رویکردهای اجرایی این وزارتخانه کمک قابل توجهی خواهد کرد.

گزارش پیش‌رو سعی دارد تا به بررسی وضعیت اعتبارات پیش‌بینی شده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و زیرمجموعه‌های آن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ و تغییرات آن نسبت به بودجه مصوب سال ۱۳۹۴ بپردازد و تغییرات صورت گرفته در این حوزه را نشان دهد.

۱. نگاه کلی

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور دربردارنده چهار زیرمجموعه است. مجموع اعتباراتی که برای این دستگاه در نظر گرفته شده ۱۰,۱۲۵,۳۹۷ میلیون ریال (معادل ۱۰۱۲ میلیارد و ۵۳۹ میلیون تومان) است، که سهم هریک از زیرمجموعه‌های آن در جدول زیر نشان داده خواهد شد.



جدول ۱. سهم درصدی اعتبارات زیرمجموعه‌های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ (میلیون ریال)

ردیف	عنوان زیرمجموعه	میزان اعتبار	درصد از کل اعتبار دستگاه اصلی
۱	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۶,۵۹۹,۸۹۹	۶۵/۲
۲	مؤسسه پژوهشی فرهنگ، هنر و ارتباطات	۶۶,۴۹۸	۰/۷
۳	حمایت از نشر، کتاب و مطبوعات	۱,۹۴۰,۰۰۰	۱۹/۲
۴	امور سینمایی و نیز تولید فیلم فاخر	۱,۵۱۹,۰۰۰	۱۵/۰

شایان ذکر است که در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ دو زیرمجموعه دیگر (ستاد عالی کانون‌های فرهنگی و هنری مساجد و بنیاد بین‌المللی فرهنگی و هنری امام رضا (ع)) در ذیل این دستگاه بود که در لایحه سال ۱۳۹۵ اعتبارات آنها در ردیف (۱) این جدول تجمیع شده است. این دو زیرمجموعه در سنوات گذشته به‌عنوان کمک‌بگیر منظور شده بودند که در لایحه جدید در ذیل برنامه‌های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی متمرکز شدند. اعتبارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از محل اعتبارات برنامه‌های موجود در چهار امور تأمین می‌شود و سهم آن از امور فرهنگ به تربیت‌بدنی و گردشگری ۱۱/۶ درصد است.

جدول ۲. محل اعتبارات برنامه‌های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و نسبت

آن با کل اعتبارات امور فرهنگ، تربیت‌بدنی و گردشگری

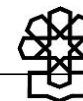
در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ (میلیون ریال)

محل اعتبار	میزان اعتبار
اعتبار از برنامه‌های امور فرهنگ، تربیت‌بدنی و گردشگری	۹,۱۹۴,۳۹۹
اعتبار از برنامه‌های خارج از امور فرهنگ و...	۹۳۰,۹۹۸
کل اعتبار وزارتخانه	۱۰,۱۲۵,۳۹۷
امور فرهنگ، تربیت‌بدنی و گردشگری	۷۹,۱۳۲,۹۳۴
سهم وزارتخانه از امور فرهنگ، تربیت‌بدنی و گردشگری	۱۱/۶

۹۱ درصد از اعتبارات وزارتخانه مربوط به «امور فرهنگ، تربیت‌بدنی و گردشگری» است که از فصول دین و مذهب (۴/۷ درصد)، فرهنگ و هنر (۳۶/۱ درصد)، فصل رسانه (۴ درصد) و فصل تحقیق و توسعه در امور فرهنگ، تربیت‌بدنی و گردشگری (۱۱/۹ درصد) مربوط به این امور سهم دارد. مابقی اعتبارات وزارتخانه از سه فصل خارج از «امور فرهنگ، تربیت‌بدنی و گردشگری» است که شامل؛ فصل آموزش فنی‌وحرفه‌ای و مهارت‌آموزی و فصل تحقیق و توسعه در امور آموزش و پژوهش (مربوط به امور آموزش و پژوهش) و فصل بیمه‌های اجتماعی (از امور رفاه اجتماعی) می‌باشد.

۲. اعتبارات وزارتخانه

اعتبارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ شامل اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای است که در جدول ذیل نمایی کلی از مجموعه اعتبارات این وزارتخانه به‌عنوان دستگاه اصلی در مقایسه با بودجه سال قبل ارائه می‌شود.



جدول ۳. وضعیت رشد اعتبارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و زیرمجموعه‌های آن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴

(میلیون ریال)

درصد رشد			لایحه بودجه سال ۱۳۹۵			قانون بودجه سال ۱۳۹۴			عنوان	شماره طبقه‌بندی
مجموع	تملك دارایی سرمایه‌ای	هزینه‌ای	مجموع	تملك دارایی سرمایه‌ای	هزینه‌ای	مجموع	تملك دارایی سرمایه‌ای	هزینه‌ای		
۴۶/۱۵	۳۴/۶۸	۵۳/۳۰	۶,۵۹۹,۸۹۹	۲,۳۳۵,۸۹۹	۴,۲۶۴,۰۰۰	۴,۵۱۵,۹۰۴	۱,۷۳۴,۴۵۲	۲,۷۸۱,۴۵۲	ستاد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۱
۲۷/۱۴	۰/۰۰	۲۷/۳۰	۶۶,۴۹۸	۳۰۳	۶۶,۱۹۵	۵۲,۳۰۳	۳۰۳	۵۲,۰۰۰	مؤسسه پژوهشی فرهنگ، هنر و ارتباطات	۲
۲۹/۳۳	۰/۰۰	۲۹/۳۳	۱,۹۴۰,۰۰۰	۰	۱,۹۴۰,۰۰۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	حمایت از نشر، کتاب و مطبوعات	۳
۴۳/۳۰	۰/۰۰	۴۳/۳۰	۱,۵۱۹,۰۰۰	۰	۱,۵۱۹,۰۰۰	۱,۰۶۰,۰۰۰	۰	۱,۰۶۰,۰۰۰	امور سینمایی و نیز تولید فیلم فاخر	۴
۳۱/۴۳	۳۴/۶	۳۰/۴۸	۱۰,۱۲۵,۳۹۷	۲,۳۳۶,۲۰۲	۷,۷۸۹,۱۹۵	۷,۷۰۴,۲۰۷	۱,۷۳۴,۷۵۵	۵,۹۶۹,۴۵۲	مجموع اعتبارات وزارتخانه	

۲-۱. مجموع اعتبارات

همان‌طور که در جدول بالا آمده مجموع اعتبارات پیش‌بینی شده برای مجموعه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و زیرمجموعه‌های آن در لایحه سال ۱۳۹۵ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ رشد ۳۱ درصدی را نشان می‌دهد.

دستگاه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (به غیر از زیرمجموعه‌هایش) که ۶۵ درصد از کل اعتبارات ذیل ردیف ۱۱۴۰۰۰ را به‌خود اختصاص می‌دهد، مجموعاً ۴۶ درصد رشد داشته است که سهم اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از این میزان به‌ترتیب ۵۳ و ۳۵ درصد افزایش نسبت به بودجه سال گذشته بوده است. یکی از عوامل مؤثر در افزایش اعتبارات آن ناشی از تجمیع اعتبار بنیاد بین‌المللی فرهنگی و هنری امام رضا (ع) و ستاد عالی کانون‌های فرهنگی و هنری مساجد در ذیل این دستگاه است که در سنوات گذشته به‌صورت کمک‌بگیر بودند.

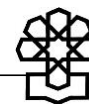
سایر زیرمجموعه‌های وزارتخانه در لایحه بودجه سال آینده نیز از رشد مناسبی برخوردار شده‌اند. مؤسسه پژوهشی فرهنگی، هنر و ارتباطات که در سال گذشته رشد چندانی نداشت، اما در لایحه سال ۱۳۹۵ دارای رشدی ۲۷ درصدی نسبت به قانون بودجه سال گذشته است. به همین شکل برای حوزه نشر، کتاب و مطبوعات نیز افزایش ۲۹ درصدی در نظر گرفته شده است. اما در میان این زیرمجموعه‌ها حوزه سینما و تولید فیلم فاخر رشد قابل توجهی داشته (۴۳ درصد) که در صورت تحقق این اعتبار می‌توان انتظار رونق بیشتری در تولیدات سینمایی کشور شاهد بود.

هرچند رشد یا افزایش اعتبارات، به‌دلیل تأثیر سیاست‌های حمایتی دولت بر فرهنگ و هنر، اثر مستقیمی بر رونق تولیدات این حوزه دارد، اما نباید انتظار بسیاری داشت که این اثرگذاری منجر به تأثیر عمیق فرهنگی و هنری در سطح اجتماع شود. زیرا حمایت‌های دولتی در کوتاه‌مدت بر کمیّت اثرگذار است، اما در بلندمدت امکان ارزیابی و سنجش این اثرگذاری فراهم نیست. زیرا عوامل مختلفی بر فرهنگ و هنر اثرگذارند که حمایت‌های دولتی را تحت‌الشعاع خود قرار می‌دهند. امروزه در فرهنگ و هنر کشور جریان‌هایی خارج از چتر حمایتی وزارتخانه به‌عرضه آثار فرهنگی و هنری مشغولند که موازی با تولیدات حمایتی به دست مخاطبان می‌رسد.

۲-۲. اعتبارات هزینه‌ای (عمومی و اختصاصی)

در لایحه سال ۱۳۹۵ اعتبارات هزینه‌ای وزارتخانه رشد داشته است و سهم اعتبارات هزینه‌ای از کل اعتبارات وزارتخانه، ۷۷ درصد شده و نسبت به سال گذشته سهم این اعتبارات تفاوتی ندارد.

اعتبارات هزینه‌ای در این لایحه نسبت به سال قبل خود دارای رشدی ۳۱/۵ درصدی است. مطابق جدول ۷ لایحه، از کل اعتبارات هزینه‌ای ۳/۵ درصد آن مربوط به «حقوق و دستمزد» است و



مابقی به «سایر» اختصاص دارد که این نسبت، با سال گذشته ۰/۵ درصد افزایش دارد. غالب این اعتبارات به‌عنوان حمایت و کمک در حوزه فرهنگ و هنر توزیع می‌شود. به‌عنوان نمونه در ردیف «حمایت از نشر، کتاب و مطبوعات» کل اعتبار ذیل «سایر» در جدول ۷ ذکر شده، که به‌صورت یارانه‌ای توزیع می‌شود.

۲-۳. اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ رویکرد کلان دولت در اعتبارات مربوط به تملک دارایی‌های سرمایه‌ای افزایشی است، اما در مقایسه با اعتبارات هزینه‌ای رشد کمتری دارد. این اعتبارات برای سال آینده ۳۵ درصد افزایش داده است.

آنچه در این میان از اهمیت خاصی برخوردار می‌باشد این است که ضمن اینکه نه‌تنها در برنامه‌های مربوط به اعتبارات عمرانی (تملك دارایی‌های سرمایه‌ای) طرح جدیدی اضافه نشده و از نظر تعداد تفاوتی با طرح‌ها و پروژه‌های ملی سال قبل ندارد. اما به‌لحاظ عنوان با سال گذشته خود متفاوت شده است.

اعتبارات عمرانی وزارتخانه در ذیل پنج برنامه آمده است که به‌شرح زیر است:

- برنامه حمایت و گسترش سینمای ملی،

این برنامه دارای اعتباری بالغ بر ۱۰ میلیارد تومان (یکصد میلیارد ریال) می‌باشد. در قانون بودجه سال گذشته این برنامه اعتبار عمرانی نداشت، اما در لایحه جدید، برای آن اعتبار عمرانی در نظر گرفته شد. البته باید ذکر شود فعالیتی که در ذیل این برنامه آمده مربوط به «احداث شهرک سینمایی در هشتگرد» است که این فعالیت در سال گذشته در ذیل «برنامه احداث، تأمین، نگهداری و اداره اماکن و فضاهای فرهنگی» قرار داشت و به لحاظ اعتباری فرقی با اعتبار در نظر گرفته شده در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ ندارد.

- برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات، این برنامه که از تجمیع چند برنامه شامل «برنامه احداث، تأمین، نگهداری و اداره اماکن و فضاهای فرهنگی»، «برنامه ساختمان‌ها و تجهیزات» و «برنامه مقاوم‌سازی ساختمان‌ها» ایجاد شده دارای اعتباری بالغ بر ۲۱۶ میلیارد و ۳۹۰ میلیون تومان می‌باشد. در ذیل این برنامه ۲۹ پروژه و طرح در نظر گرفته شده و اعتبار آن نسبت به سال گذشته، ۲۵ درصد رشد داشته است.

- برنامه پژوهش‌های کاربردی،

این برنامه در ذیل وزارتخانه دوبار و با دو شماره طبقه‌بندی متفاوت آمده است. یکبار با شماره (۱۷۰۸۰۰۱۰۰۰) که به‌منظور «مطالعه، شناسایی و امکان‌سنجی پروژه‌های بخش فرهنگ (تحقق بند

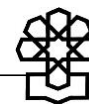
«ک» ماده (۱۰۴) قانون برنامه چهارم» اعتباری معادل ۲۰۰ میلیون تومان دریافت می‌کند و بار دیگر با شماره (۱۸۰۶۰۰۲۰۰۰) به منظور «تعمیر و تأمین تجهیزات و ماشین‌آلات» ۳۰ میلیون تومان اعتبار دریافت می‌کند. برنامه با شماره اول در لایحه سال گذشته در ذیل «برنامه احداث، تأمین، نگهداری و اداره اماکن و فضاهای فرهنگی» با همین میزان اعتبار قرار داشت. برنامه دوم هم مربوط به مؤسسه پژوهشی فرهنگ، هنر و ارتباطات است که تغییری در میزان اعتبار در لایحه نسبت به قبل مشاهده نمی‌شود.

- برنامه توسعه دولت الکترونیک، برای این برنامه در لایحه، اعتبار عمرانی معادل ۷ میلیارد تومان در نظر گرفته شده که نسبت به اعتبار در قانون سال ۱۳۹۴ نزدیک به ۷۲۲ درصد رشد داشته است. این میزان رشد به نظر می‌رسد ناشی از این است که اعتبار «برنامه حمایت از توسعه علوم و فناوری‌های نوین» که در سال گذشته به صورت مستقل آمده بود، در ذیل این برنامه جمع گردیده است و باعث افزایش چشمگیر در اعتبار این برنامه شد. برای این برنامه در لایحه «گسترش فناوری ارتباطات و اطلاعات در فرهنگ و هنر» به عنوان فعالیت ذکر شده است. نکته قابل ذکر آن است که در سال گذشته در ذیل «برنامه حمایت از توسعه علوم و فناوری‌های نوین» فعالیت تحقیقات فنی در نظر گرفته شده و اعتبار برای همان سال بود و در لایحه مجدداً همین تحقیقات فنی به عنوان یک پروژه در ذیل توسعه دولت الکترونیک در نظر گرفته شد.

۴-۲. درآمدها

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ برای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی درآمدی معادل ۶ میلیارد و ۶۹۰ میلیون تومان پیش‌بینی شده که رشد ۸ درصدی را نسبت به سال گذشته نشان می‌دهد و منابع آن به شرح زیر است:

- درآمدهای حاصل از اجاره ساختمان‌ها و اراضی (از جمله امکانات، اماکن و فضاهای آموزشی، فرهنگی، هنری و ورزشی کلیه دستگاه‌های اجرایی) (نسبت به سال قبل هیچ تغییری نکرده).
- درآمد حاصل از خدمات آموزشی و فرهنگی (نسبت به سال قبل هیچ تغییری نکرده).
- درآمد حاصل از خدمات ثبتی (افزایشی ۶۰۰ درصدی نسبت به سال قبل دارد که افزایش قابل توجهی به شمار می‌آید).
- درآمد حاصل از ورودی موزه‌ها و محوطه‌های تاریخی و سایر منافع حاصله (۱۴۰ درصد نسبت به سال قبل افزایش یافته است که رشد قابل توجه این منبع درآمدی مربوط به ایجاد درآمد اختصاصی در آن است).
- درآمد حاصل از جرائم قاچاق اموال و خسارات فرهنگی (۱۵۰ درصد نسبت به سال قبل



افزایش یافته است).

- درآمد حاصل از چاپ، توزیع و فروش کتب و نشریات و واگذاری آنها (درآمد اختصاصی مؤسسه پژوهشی فرهنگ، هنر و ارتباطات است).
- درآمد حاصل از فروش تمام‌نگاشت (هولوگرام) حامل‌های دیجیتال (نسبت به سال قبل هیچ تغییری نکرده).

جدول ۴. درآمدهای پیش‌بینی شده برای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ و تغییرات آن نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴

درصد رشد مجموع درآمد	لایحه سال ۱۳۹۵					قانون سال ۱۳۹۴					مجموع اعتبار
	در کل	استانی	ملی	درآمد اختصاصی	درآمد عمومی	در کل	استانی	ملی	درآمد اختصاصی	درآمد عمومی	
۸/۴	۶۶,۹۰۰	۱۷,۷۰۰	۴۹,۲۰۰	۳,۷۰۰	۶۳,۲۰۰	۶۱,۷۰۰	۱۷,۷۰۰	۴۴,۰۰۰	۱,۰۰۰	۶۰,۷۰۰	

بیشتر درآمدهای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ملی (۷۳ درصد از کل درآمد) و عمومی (۹۴ درصد از کل درآمد) است و بیشترین رشد درآمدی مربوط به درآمدهای اختصاصی (۲۷۰ درصد) و ملی (۱۲ درصد) است.

۲-۵. ردیف‌های متفرقه

اعتباراتی برای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در ردیف‌های متفرقه پیش‌بینی شده که شایان توجه هستند.

در ردیف‌های متفرقه (جدول شماره ۹) چند ردیف اعتباری را می‌توان یافت که با این وزارتخانه مرتبط است. در ردیف ۳۳ اعتباری تحت عنوان «وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی- اتحادیه رادیو و تلویزیون‌های اسلامی» به مبلغ ۵۰ میلیون تومان پیش‌بینی شده که به نام این وزارتخانه است و نسبت به سال گذشته خود نیز هیچ تغییری نداشته است. نکته قابل توجه این است که طبق توافقنامه بین این اتحادیه و وزارتخانه، این اعتبار پس از دریافت از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به آن اتحادیه اختصاص می‌یابد.

در همین جدول و در ردیف ۷۰ اعتباری معادل ۱۰ میلیارد تومان به نام بیمه هنرمندان (فعالان قرآنی، مداحان و سایر هنرمندان) در نظر گرفته شده است. همچنین در ادامه و در ردیف ۷۴ نیز مبلغی معادل ۱۰ میلیارد تومان تحت عنوان «تکریم هنرمندان پیشکسوت» تعیین شده که این دو

عنوان به وظایف وزارتخانه مرتبط است اما در جدول دستگاه مشخصی ذکر نشده است.

در جدول ۱۴ که مربوط به اعتبارات «موضوع اجرای بند «۸-۲» سیاست‌های کلی علم و فناوری ابلاغی مقام معظم رهبری» است، در ردیف ۵۷ اعتباری معادل یک میلیارد تومان برای «مؤسسه پژوهشی فرهنگ، هنر و ارتباطات» به‌عنوان زیرمجموعه وزارتخانه در نظر گرفته شده است.

در اعتبارات نهادهای خاص ردیف ۳ برای کمک به اشخاص حقیقی و حقوقی فهرستی از این اشخاص در جدول ۱۷ آمده که سه عنوان قابل توجه هستند: کمک به بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای (با اعتباری معادل ۴/۹ میلیارد تومان)، حمایت از فیلم‌های فاخر دینی (با اعتباری معادل ۵/۸ میلیارد تومان) و جشنواره عمار (با اعتباری معادل ۲/۲ میلیارد تومان).

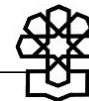
جدول ۵. اعتبارات پیش‌بینی شده برای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در ردیف‌های متفرقه

لایحه بودجه سال ۱۳۹۵

(میلیون ریال)

میزان اعتبار	عنوان	محل تعیین اعتبار
۵۰۰	اتحادیه رادیو و تلویزیون‌های اسلامی	جدول شماره (۹) ردیف ۳۳ شماره طبقه‌بندی ۵۵۰۰۰۰
۱۰۰,۰۰۰	بیمه هنرمندان (فعالان قرآنی، مداحان و سایر هنرمندان)	جدول شماره (۹) ردیف ۷۰ شماره طبقه‌بندی ۵۵۰۰۰۰
۱۰۰,۰۰۰	تکریم هنرمندان پیشکسوت	جدول شماره (۹) ردیف ۷۴ شماره طبقه‌بندی ۵۵۰۰۰۰
۱۰,۱۵۰	موضوع اجرای بند «۸-۲» سیاست‌های کلی علم و فناوری ابلاغی مقام معظم رهبری	جدول شماره (۱۴) ردیف ۵۷
۵۷,۷۵۰	کمک به تولید فیلم فاخر دینی	جدول شماره (۱۷) مربوط به ردیف ۳ شماره طبقه‌بندی ۵۴۰۰۰۰
۴۸,۵۱۰	کمک به بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای	جدول شماره (۱۷) مربوط به ردیف ۳ شماره طبقه‌بندی ۵۴۰۰۰۰
۲۲,۰۰۰	جشنواره عمار	جدول شماره (۱۷) مربوط به ردیف ۳ شماره طبقه‌بندی ۵۴۰۰۰۰
۳۳۸,۹۱۰	مجموع اعتبار	

برخی از این برنامه‌ها با وظایف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی همخوانی نزدیکی دارند، اما در این بخش نامی از وزارتخانه نیامده است.

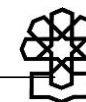


۳. اعتبارات وزارتخانه براساس برنامه

اعتبارات مجموعه وزارتخانه در میان ۲۶ برنامه توزیع شده است. این درحالی است که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ دو برنامه شامل: «برنامه ساختمان و تجهیزات» و «برنامه حمایت از توسعه علوم و فناوری‌های نوین» از ذیل این وزارتخانه حذف شدند. با حذف این برنامه‌ها، دو برنامه جدید جایگزین شدند که شامل: «برنامه ارتقای دانش و فناوری‌های نوین صنعت سینمای کشور»، و «برنامه حمایت از توسعه و الگوسازی مد و لباس اسلامی- ایرانی» می باشد. همچنین سه برنامه شامل «برنامه حمایت و گسترش سینمای ملی»، «برنامه حمایت از ارتقای مطبوعات» و «برنامه پژوهش‌های کاربردی» دو بار در کنار برنامه‌های وزارتخانه و زیرمجموعه‌هایش ذکر شده‌اند، با این تفاوت که برنامه پژوهش کاربردی با دو شماره طبقه‌بندی مربوط به فصول مختلف آمده است.

جدول ۶. وضعیت اعتبارات برنامه‌های ذیل وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ و مقایسه آن با قانون بودجه سال ۱۳۹۴

درصد تغییر اعتبار در لایحه ۱۳۹۵ به قانون ۱۳۹۴			اعتبارات در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ (میلیون ریال)			اعتبارات در قانون بودجه ۱۳۹۴ (میلیون ریال)			عنوان برنامه	شماره طبقه بندی
تملك جمع	دارایی‌های سرمایه‌ای	هزینه‌ای	تملك جمع	دارایی‌های سرمایه‌ای	هزینه‌ای	تملك جمع	دارایی‌های سرمایه‌ای	هزینه‌ای		
۱۴/۲۹	-	۱۴/۲۹	۱۶۰,۰۰۰	-	۱۶۰,۰۰۰	۱۴۰,۰۰۰	-	۱۴۰,۰۰۰	برنامه حمایت و راهبری فعالیت‌های تبلیغ و ترویج قرآن کریم	۱۷۰۱۰۱۵۰۰۰
-۳/۵۱	-	-۳/۵۱	۵۵۰,۰۰۰	-	۵۵۰,۰۰۰	۵۷۰,۰۰۰	-	۵۷۰,۰۰۰	برنامه گسترش فعالیت‌های فرهنگی در مساجد	۱۷۰۱۰۲۹۰۰۰
-	-	-	۳۰۰,۰۰۰	-	۳۰۰,۰۰۰	-	-	-	برنامه ارتقای دانش و فناوری‌های نوین صنعت سینمای کشور	۱۷۰۳۰۳۰۰۰
۲۶/۱۹	-	۲۶/۱۹	۲۶,۵۰۰	-	۲۶,۵۰۰	۲۱,۰۰۰	-	۲۱,۰۰۰	برنامه افزایش ظرفیت صنعت چاپ کشور	۱۷۰۳۰۴۰۰۰
۹/۰۵	-	۹/۰۵	۲۱۷,۰۰۰	-	۲۱۷,۰۰۰	۱۹۹,۰۰۰	-	۱۹۹,۰۰۰	برنامه توسعه نشر و ترویج کتابخوانی	۱۷۰۳۰۷۰۰۰
۲۲/۲۶	۱۰۰	۱۲/۸۳	۱,۲۹۶,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۱,۱۹۶,۰۰۰	۱,۰۶۰,۰۰۰	-	۱,۰۶۰,۰۰۰	برنامه حمایت و گسترش سینمای ملی	۱۷۰۳۰۱۴۰۰۰
۲۱/۵۷	-	۲۱/۵۷	۱,۰۷۰,۰۰۰	-	۱,۰۷۰,۰۰۰	۸۸۰,۱۳۵	-	۸۸۰,۱۳۵	برنامه حمایت از نشر و ترویج کتابخوانی	۱۷۰۳۰۱۵۰۰۰
۴۰/۳۵	-	۴۰/۳۵	۸۷۰,۰۰۰	-	۸۷۰,۰۰۰	۶۱۹,۸۶۵	-	۶۱۹,۸۶۵	برنامه حمایت از ارتقای مطبوعات	۱۷۰۳۰۱۶۰۰۰
-	-	-	۵۰,۰۰۰	-	۵۰,۰۰۰	-	-	-	برنامه حمایت از توسعه و الگوسازی مد و لباس اسلامی- ایرانی	۱۷۰۳۰۱۸۰۰۰
۶/۷۴	-	۶/۷۴	۳۸۰,۰۰۰	-	۳۸۰,۰۰۰	۳۵۶,۰۰۰	-	۳۵۶,۰۰۰	برنامه حمایت از فعالیت‌های فرهنگی، هنری، دینی استان‌ها	۱۷۰۳۰۲۲۰۰۰
۵/۸۸	-	۵/۸۸	۳۶,۰۰۰	-	۳۶,۰۰۰	۳۴,۰۰۰	-	۳۴,۰۰۰	برنامه حمایت و بزرگداشت شخصیت‌های فرهنگی و دینی	۱۷۰۳۰۲۳۰۰۰
۷۳/۹۵	-	۷۳/۹۵	۳۴۰,۰۰۰	-	۳۴۰,۰۰۰	۱۹۵,۴۵۷	-	۱۹۵,۴۵۷	برنامه حمایت و صیانت از موسیقی ملی	۱۷۰۳۰۲۵۰۰۰
۵۱/۳۵	-	۵۱/۳۵	۲۵۷,۰۰۰	-	۲۵۷,۰۰۰	۱۶۹,۸۰۰	-	۱۶۹,۸۰۰	برنامه حمایت و گسترش هنرهای تجسمی	۱۷۰۳۰۲۷۰۰۰
۸۲/۳۹	-	۸۲/۳۹	۵۵۶,۰۰۰	-	۵۵۶,۰۰۰	۳۰۴,۸۴۸	-	۳۰۴,۸۴۸	برنامه حمایت و گسترش هنرهای نمایشی	۱۷۰۳۰۲۸۰۰۰
۱۰/۰۰	-	۱۰/۰۰	۱۱,۰۰۰	-	۱۱,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	-	۱۰,۰۰۰	برنامه ساماندهی امور جوانان	۱۷۰۳۰۳۱۰۰۰
۲/۸۶	-	۲/۸۶	۷۲,۰۰۰	-	۷۲,۰۰۰	۷۰,۰۰۰	-	۷۰,۰۰۰	برنامه ارتقای فرهنگ عمومی	۱۷۰۳۰۳۷۰۰۰
۲۵/۳۸	۲۵/۳۸	-	۲,۱۶۳,۸۹۹	۲,۱۶۳,۸۹۹	-	۱,۷۲۵,۹۳۵	۱,۷۲۵,۹۳۵	-	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات	۱۷۰۳۰۴۱۰۰۰



درصد تغییر اعتبار در لایحه ۱۳۹۵ به قانون ۱۳۹۴			اعتبارات در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ (میلیون ریال)			اعتبارات در قانون بودجه ۱۳۹۴ (میلیون ریال)			عنوان برنامه	شماره طبقه بندی
جمع	تملك دارایی های سرمایه ای	هزینه ای	جمع	تملك دارایی های سرمایه ای	هزینه ای	جمع	تملك دارایی های سرمایه ای	هزینه ای		
۸۶/۴۶	-	۸۶/۴۶	۳۵۸,۰۰۰	-	۳۵۸,۰۰۰	۱۹۲,۰۰۰	-	۱۹۲,۰۰۰	برنامه حمایت و ارتقای مطبوعات	۱۷۰۵۰۱۵۰۰۰
۴۵/۲۱	-	۴۵/۲۱	۲۴۳,۰۰۰	-	۲۴۳,۰۰۰	۱۶۷,۳۴۷	-	۱۶۷,۳۴۷	برنامه ساماندهی و توسعه رسانه ها و فعالیت های فرهنگی دیجیتال	۱۷۰۵۰۱۶۰۰۰
۱۷/۶۵	-	۱۷/۶۵	۲۰,۰۰۰	-	۲۰,۰۰۰	۱۷,۰۰۰	-	۱۷,۰۰۰	برنامه هدایت تبلیغات و اطلاع رسانی	۱۷۰۵۰۱۸۰۰۰
۲۸/۵۷	۱۰۰	۲۵/۷۱	۹۷,۰۰۰	۲,۰۰۰	۹۵,۰۰۰	۷۰,۰۰۰	-	۷۰,۰۰۰	برنامه پژوهش های کاربردی	۱۷۰۸۰۰۱۰۰۰
۴۷۶/۱۹	۱۰۰	۱۴۲/۸۶	۱۲۱,۰۰۰	۷۰,۰۰۰	۵۱,۰۰۰	۲۱,۰۰۰	-	۲۱,۰۰۰	برنامه توسعه دولت الکترونیک	۱۷۰۸۰۰۴۰۰۰
۳/۸۵	-	۳/۸۵	۱۳,۵۰۰	-	۱۳,۵۰۰	۱۳,۰۰۰	-	۱۳,۰۰۰	برنامه آموزش دوره دوم متوسطه فنی و حرفه ای	۱۸۰۲۰۰۱۰۰۰
۲/۵۰	-	۲/۵۰	۴۱,۰۰۰	-	۴۱,۰۰۰	۴۰,۰۰۰	-	۴۰,۰۰۰	برنامه آموزش غیررسمی کوتاه مدت	۱۸۰۲۰۰۶۰۰۰
۲۷/۸۸	۱۰۰	۲۷/۳۰	۶۶,۴۹۸	۳۰۳	۶۶,۱۹۵	۵۲,۰۰۰	-	۵۲,۰۰۰	برنامه پژوهش های کاربردی	۱۸۰۶۰۰۲۰۰۰
۵/۶۱	-	۵/۶۱	۸۱۰,۰۰۰	-	۸۱۰,۰۰۰	۷۶۷,۰۰۰	-	۷۶۷,۰۰۰	برنامه حمایت از امور رفاهی و اجتماعی نویسندگان، هنرمندان و روزنامه نگاران بابت درمان، مسکن از جمله هنرمندان هنرهای سنتی	۱۹۰۲۰۱۸۰۰۰

در میان برنامه‌های ذیل وزارتخانه بالاترین میزان رشد اعتبارات مربوط به «برنامه توسعه دولت الکترونیک»، «برنامه حمایت و ارتقای مطبوعات» و «برنامه حمایت و گسترش هنرهای نمایشی» است که به ترتیب ۴۷۶، ۸۶ و ۸۲ درصد نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ رشد داشته‌اند. در مقابل «برنامه گسترش فعالیت‌های فرهنگی در مساجد» دارای کاهش ۳/۵ درصدی است و «برنامه آموزش غیررسمی کوتاه‌مدت» و «برنامه ارتقای فرهنگ عمومی» به ترتیب با افزایش ۲/۵ و ۲/۸ کمترین میزان رشد را در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ نسبت به سال قبل در بین برنامه‌های وزارتخانه دارند.

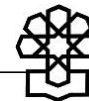
تغییرات قابل توجه:

رشد قابل توجه اعتبارات مربوط به «برنامه توسعه دولت الکترونیک» به دو علت می‌باشد؛ نخست آنکه اعتباری عمرانی که به احتمال بسیار مرتبط با «برنامه حمایت از توسعه علوم و فناوری‌های نوین» در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ می‌باشد، به ذیل این برنامه اضافه شده است. دوم آنکه در سال گذشته برای دو سامانه ارائه خدمات الکترونیک بودجه در نظر گرفته شده بود اما در لایحه جدید پنج سامانه پیش‌بینی شده که باعث افزایش اعتبار ۱۴۱ درصدی در این خصوص شده است. مجموع این دو تغییرات باعث بالا رفتن قابل توجه اعتبارات در این برنامه شده است.

افزایش ۸۶ درصدی اعتبارات «برنامه حمایت و ارتقای مطبوعات» ناشی از افزایش میزان فعالیت‌های در نظر گرفته شده در ذیل این برنامه است. حمایت از تداوم انتشار روزنامه‌های دارای مخاطب خاص و برون‌مرزی، حمایت از ترویج اخلاق ایرانی و اسلامی در مطبوعات و راهبری، بررسی و نظارت بر فعالیت‌های مطبوعاتی، از جمله این فعالیت‌ها هستند.

برنامه حمایت از توسعه و الگوسازی مد و لباس اسلامی- ایرانی که در سال گذشته به‌عنوان فعالیت در ذیل «برنامه حمایت و گسترش هنرهای تجسمی» بود به‌عنوان یک برنامه مستقل درآمد و در پی اجرایی‌سازی فعالیت‌های حمایتی از دست‌اندرکاران، طرح‌ها و فعالیت‌های ملی و بین‌المللی می‌باشد. با آنکه این فعالیت از ذیل «برنامه حمایت و گسترش هنرهای تجسمی» خارج شد، اما رشد ۵۱ درصدی این برنامه مربوط به هنرهای تجسمی نیز قابل توجه است.

رشد برنامه‌های هنری، یعنی «برنامه حمایت و گسترش هنرهای نمایشی»، «برنامه حمایت و صیانت از موسیقی ملی»، «برنامه حمایت و گسترش هنرهای تجسمی» و «برنامه حمایت و گسترش سینمای ملی» در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ نیز قابل توجه است، زیرا این برنامه‌ها به ترتیب ۸۲، ۷۴، ۵۱ و ۲۲ درصد رشد داشته‌اند. این امر نشان از توجه ویژه دولت و رویکرد سیاستی آن نسبت به هنر در سال آینده است. هرچند رشد حوزه سینما کمتر بوده اما جبران رشد‌های نه‌چندان قابل توجه حوزه‌های دیگر طی سال‌های گذشته را در لایحه جدید شاهدیم.



جمع‌بندی و پیشنهاد

رشد اعتبارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ به نسبت مطلوب می‌باشد و افزایش اعتبار هزینه‌ای و عمرانی در یک سطح بوده است. تأمین و تخصیص این اعتبار تعیین شده با توجه به تکالیف و وظایف وزارتخانه، امید دستیابی به رونق بیشتر در فضای فرهنگی و هنری کشور، با همکاری و همیاری دیگر نهادها و دستگاه‌های فرهنگی و هنری را ایجاد می‌کند که برآورده شدن آن و گسترش زیرساخت‌های مناسب برای فرهنگ و هنر علاوه بر توسعه متوازن فرهنگی به نفع اقتصاد فرهنگ و هنر نیز خواهد بود.

برای تداوم دستیابی به نظام مناسب بودجه‌ریزی پیشنهاد می‌شود:

در اعتبارات نهادهای خاص با شماره طبقه‌بندی ۵۴۰۰۰۰ و ردیف ۳ برای کمک به اشخاص حقیقی و حقوقی فهرستی از این اشخاص در جدول ۱۷ آمده که سه عنوان مورد توجه هستند: کمک به بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای (با اعتباری معادل ۴۸,۵۱۰ میلیون ریال)، حمایت از فیلم‌های فاخر دینی (با اعتباری معادل ۵۷,۷۵۰ میلیون ریال) و جشنواره عمار (با اعتباری معادل ۲۲,۰۰۰ میلیون ریال). فعالیت‌های حاکم بر این سه ردیف با توجه به اینکه در ذیل وظایف و تکالیف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قرار می‌گیرند و سنواتی است که این اعتبارات در نظر گرفته می‌شود و نهادهایی بر این مبانی مستقر هستند. بنابراین، برای آنکه انضباط مالی بیشتر و نظارت مناسب‌تری بر روندهای فرهنگی و هنری حاکم گردد، پیشنهاد می‌شود، اعتبار مربوط به این سه ردیف در ذیل وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به‌عنوان متولی این‌گونه فعالیت‌ها، تجمیع و متمرکز شود.

منابع و مأخذ

۱. لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور.
۲. قانون بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور.



شماره مسلسل: ۱۴۶۹۳

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور ۳۲. اعتبارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

نام دفتر: مطالعات فرهنگی (گروه هنر)

تهیه و تدوین: ابراهیم غلامپورآهنگر

همکار: حسن رضی

ناظران علمی: سینا کلهر، علی اخوان‌بهبهانی

منتقاضیان: کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات، کمیسیون فرهنگی

ویراستار تخصصی: _____

ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی:

۱. بودجه

۲. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

تاریخ انتشار: ۱۳۹۴/۱۱/۱۴